

Förslagsskrivelse

2024-05-22

LS/2024:892

Kommunstyrelsen

Direktiv till nämnderna inför budget 2025 och plan för 2026–2027

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande:

Kommunstyrelsen lämnar direktiv till nämnderna angående budget 2025 och plan för 2026–2027. Nämndernas budgetförslag ska lämnas in till kommunstyrelsen senast den 30 september.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen lämnar direktiv till nämnderna angående budget 2025 och plan för 2026–2027. Nämndernas budgetförslag ska lämnas in till kommunstyrelsen senast den 30 september.

Handlingar

Kommunstyrelsens förslagsskrivelse inklusive bilagor, 2024-05-22

Innehållsförteckning

1	Politisk viljeinriktning	3
2	Stadens vision och styrmodell	4
2.1	Vision för Lidingö stad.....	4
2.2	Inriktningsmål för Lidingö stad.....	4
2.3	Värdeord för Lidingö stad	5
3	Finansiellt mål	5
4	Målstyrning	7
5	Kommunstyrelsens direktiv	12
5.1	Kommunstyrelsen	17
5.2	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	19
5.3	Utbildningsnämnden	20
5.4	Omsorgs- och socialnämnden.....	21
5.5	Tekniska nämnden	22
5.6	Fastighetsnämnden	23
5.7	Kultur- och fritidsnämnden	24

Bilagor

Bilaga 1, Ekonomiska budgetförutsättningar 2025–2027

Bilaga 2, Rapportansvariga nämnder

1 Politisk viljeinriktning

Lidingös unika läge alldeles intill huvudstaden ger speciella fördelar. Samtidigt som vi får ta del av Stockholms stora utbud, erbjuder vår centralt belägna ö vacker boendemiljö, båt-, bad- och skärgårdsliv, en nära tillgänglig natur för friluftsliv och rekreation samt gröna oaser av lugn och stillhet. Det är dessa unika värden som tillsammans med den tidiga villastaden skapar Lidingös särprägel.

Det är grundläggande att ständigt hushålla med skattebetalarnas pengar och att det ska löna sig att arbeta. Staden ska fokusera på rätt verksamheter och att dessa verksamheter bedrivs så effektivt som möjligt med hög kvalitet. Prioriteringar och effektivisering är verktyg för god hushållning.

Lidingö stads verksamhetsmål kan beskrivas enligt följande modell.

Lidingö är unikt	Stärka verksamheten	Hållbarekonomi	Samtal med Lidingöborna
<ul style="list-style-type: none"> • Bevara Lidingös karaktär som småskalig skärgårdstad. • Varsam och balanserad utveckling. • Infrastruktur som möter Lidingöbornas behov.	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerligt utveckla och förbättra skola, vård och omsorg. • Verka för ökad trygghet. • Utveckla projektstyrningen. • Säkerställa valfrihet.	<ul style="list-style-type: none"> • Effektiv styrning av förvaltning och politiska beslut. • Kostnadsmedvetenhet. • Skatten skall ner till jämförbara kommuner. • Prioritera kärnverksamheten	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla lyssnande och ledarskap. • Samarbeta med frivilliga krafter. • Öppen dialog och samarbete med föreningslivet. • Ge goda förutsättningar för näringslivet.

2 Stadens vision och styrmodell

Stadens styrmodell syftar till att ge en tydlig målbild för stadens verksamheter och en effektiv styrning utifrån visionen och de övergripande politiska målen.

Styrkedjan ska säkerställa att den politiska inriktningen och de politiska prioriteringarna genomsyrar verksamheterna i hela organisationen.

Visionen ger en långsiktig målbild över hur det ska vara att leva, verka och vistas i Lidingö. Den ger den övergripande vägledningen för stadens styrning vilken stadens övriga mål ska utgå från.

Inriktningsmålen som är en nedbrytning av visionen och utgår från politiska ambitioner. Inriktningsmålen är övergripande och omfattar kärnverksamheten, ekonomisk hushållning och har ett förhållningssätt till samhällsutvecklingen.

Verksamhetsområdesmålen tydliggör målen inom respektive inriktningsmål och styr framför allt de nämnder som bedriver verksamhet inom målområdet.

Verksamhetsområdesmålen görs uppföljningsbara genom ett begränsat urval indikatorer med måltal som anger ambitionen för de närmaste tre åren.

Verksamhetsområdesmål som beslutas av kommunfullmäktige omfattar alla nämnder. Dock är inte alla nämnder rapporteringsansvariga i sin verksamhetsberättelse. Rapportansvariga nämnder för respektive mål finns i bilaga 2.

Värdegrunden handlar om de gemensamma grundläggande värderingarna. Det är värderingar som påverkar beslutsfattande, agerande och bemötande. Värdegrunden kan sammanfattas i tre värdeord som syftar till att föra stadens gemensamma arbete framåt och som tydligt sammanfogar stadens vision, inriktningsmål och ledarskapsfilosofi.

Vision för Lidingö stad

Lidingö är den unika och trygga skärgårdsstaden som utvecklas varsamt och i takt med Lidingöbornas behov. Ett tydligt fokus på kärnverksamheterna ger hög kvalitet och låg skatt för Lidingöborna. Lidingö stad ger goda förutsättningar för lokala företag, ett aktivt civilsamhälle och livskraftigt föreningsliv.

Inriktningsmål för Lidingö stad

1. Starka verksamheter med valfrihet och goda villkor för Lidingöborna

Lidingö fokuserar på kärnverksamheten där skola, vård och omsorg utvecklas och stärks. Kommunalt finansierade tjänster håller hög kvalitet. Inriktningsmålet bryts ned i tre verksamhetsområdesmål. Kortfattat beskrivet är målsättningarna att Lidingös elever ska ha tillgång till Sveriges bästa utbildningsverksamheter, att Lidingöborna ska få omsorg och service med hög kvalitet utifrån aktuella behov och

egna val samt att stadens förebyggande arbete och tidiga insatser ger resultat i form av självständiga medborgare.

2. Hållbar ekonomi och effektiv styrning

En budget i balans skapar förutsättningar för hög service. Skatten hålls låg genom hög kostnadsmedvetenhet hos förvaltningarna samt effektiv styrning och uppföljning. Lidingöborna möter engagerade och kompetenta medarbetare. Inriktningsmålet bryts ned i tre verksamhetsområdesmål. Kortfattat beskrivet är målsättningarna att verksamheterna ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet, att stadens processer är effektiva och erbjuder bra service samt att Lidingö stad är en attraktiv arbetsgivare och klarar att säkerställa en god kompetensförsörjning.

3. Ett lyssnande ledarskap som möter Lidingöbornas behov

Lidingö är en trygg skärgårdsstad med bevarad småstadskänsla. Ett lyhört ledarskap möter Lidingöbornas behov, ger förutsättningar för ett starkt näringsliv och tillvaratar ideella krafter och föreningsliv. Inriktningsmålet bryts ned i fem verksamhetsområdesmål. Kortfattat beskrivet är målsättningarna att Lidingöborna ska trivas med att leva och bo i staden, att stadens infrastruktur möter Lidingöbornas behov, att Lidingö är en trygg stad, har ett gott företagsklimat samt att staden arbetar för en begränsad klimatpåverkan och rika natur- och vattenmiljöer. De anställda i staden skall möta Lidingöborna med professionalism, respekt och engagemang.

2.1 Värdeord för Lidingö stad

Engagerad

Engagemang skapas av delaktighet och när kompetens tas tillvara. Gemensamt finner man lösningar. Engagemang innebär en drivkraft att arbeta mot målen och nå resultat. Engagemang driver utvecklingen framåt och skapar nyfikenhet att lära sig mer. Det bidrar till en positiv arbetsmiljö präglad av arbetsglädje och framåtanda.

Professionell

Professionella medarbetare har ett respektfullt bemötande som skiljer på det personliga och det professionella och värnar om en god dialog med både kollegor och Lidingöbor. Professionella medarbetare tar ett aktivt ansvar för uppdraget och ser alltid till Lidingö stads bästa. Man lär sig av sina erfarenheter och delar generöst med sig av sin kunskap. Det skapar stolthet över arbetet och yrkeskompetensen. Ett professionellt förhållningssätt gör att man kan möta förändringar i samhället.

Initiativrik

Initiativrikedom skapas genom delaktighet i att skapa en arbetsmiljö som präglas av öppenhet och tillit. Medarbetare tar aktivt ansvar i det dagliga arbetet och har

möjlighet att påverka verksamhetens planering framåt. Det är viktigt att vara flexibla inför förändringar och hitta lösningar som ger resultat. Med ett aktivt medarbetarskap möter man nya förutsättningar med nyfikenhet och kreativitet, stöttar varandra, möter idéer med intresse och firar framgångar.

2.2 Finansiellt mål

Lidingö stad har en ekonomi i balans, grundad på en låg kommunalskatt och redovisar goda resultat. Det finansiella målet kan brytas ned i följande tre underliggande mål. Målen gäller för hela kommunkoncernen.

1. Lidingö stad har en låg kommunalskatt.

Öka kommunens effektivitet och kvalitet med målet att sänka skatten med 50 öre år 2025 förutsatt hög service och kvalitet till medborgarna.

2. Lidingö stad har ett gott ekonomiskt resultat

Stadens överskottsmål ska vara 1 procent av verksamhetens kostnader.

3. Lidingö stad har långsiktigt hållbara investeringsvolym

Löpande årliga investeringsbehov ska finansieras med årets avskrivningar och årets resultat.

3 Målstyrning

En viktig del i målstyrningen är jämförelser med andra kommuner. De valda referenskommunerna är norrortskommunerna Täby, Danderyd, Solna, Sollentuna och Österåker. Det är även intressant att se hur Lidingö står sig utifrån ett nationellt perspektiv även om det inte är en del av indikatorerna. Måltalen anger en förväntad minsta ambition för de närmaste tre åren.

Tabell 1. Målsättningar inriktningsmål 1, Starka verksamheter med valfrihet och goda villkor för Lidingöborna

Verksamhetsområdesmål	Indikatorer	Senaste utfall	Snitt jmf-kommun	Måltal 2025	Måltal 2026	Måltal 2027
Lidingös elever har tillgång till Sveriges bästa utbildningsverksamheter och utvecklas maximalt.	1. Elevers genomsnittliga meritvärde i årskurs 9, lägeskommun	274	258	277	277	277
	2. Andelen elever i skolans årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun	91%	87%	94%	95%	96%
	3. Elevers genomsnittliga betygspoäng i den kommunala gymnasieskolans slutbetyg	16,1	15,5	16,2	16,3	16,4
Lidingöborna får omsorg och service med god kvalitet utifrån aktuella behov och egna val.	1. Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg	84	83	82	82	82
	2. Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg	85	78	82	82	82
	4. Brukarbedömning gruppboende funktionsnedsatta	74	81	81	81	81
Stadens förebyggande arbete och tidiga insatser ger resultat i form av självständiga Lidingöbor.	1. Andel förvärvsarbetande nyanlända och anhöriga	75,3%	74,8%	70%	70%	70%
	2. Antal långtidsbidragstagare, ekonomiskt bistånd	46	-	45	40	40

För att uppnå målet att Lidingös elever utvecklas maximalt och har tillgång till Sveriges bästa utbildningsverksamheter vill kommunstyrelsen främst följa indikatorer kopplade till betyg och trygghet. Lidingös grundskoleelever har generellt goda kunskapsresultat och ligger över jämförelsekommunernas medelvärde.

Barn och elever är generellt trygga i Lidingö stads förskolor, fritidshem och skolor och ligger även där över genomsnittet för jämförelsekommunerna i senaste mätningen.

Gymnasieskolan på Lidingö har fortsatt bra resultat och målet är att Hersby ska utvecklas till en av Sveriges bästa gymnasieskolor.

Vård- och omsorgsverksamheterna bedöms ha goda kvalitetsnivåer baserat på resultat i brukarundersökningar och i jämförelse med andra. I nämndens egna indikatorer användas ”hög kvalitet” men Kolada använder ”god kvalitet”. Fokus är att bibehålla och vidareutveckla de kvalitetshöjande insatser som gjorts i tidigare budgetar.

För att öka andelen självförsörjande arbetar staden för att alla som kan jobba ska jobba. Krav på heltidsaktivitet vid försörjningsstöd ska införas, liksom krav på närvaro i SFI. Stadens integrationspolicy betonar individens egna ansvar att införlivas i det svenska samhället. Detta förhållningssätt kan förenklat uttryckas som en integrationsplikt. Tvåårsregeln för etablering ska behållas.

Tabell 2. Målsättningar inriktningsmål 2, Hållbar ekonomi och effektiv styrning (Patric)

Verksamhetsområdesmål	Indikatorer	Senaste utfall	Snitt jmf-kommun	Måltal 2025	Måltal 2026	Måltal 2027
Verksamheterna bedrivs med hög kostnadseffektivitet	1. Budgetföljsamhet	+2,5%	-	>0%	>0%	>0%
	2. Hållbara investeringsvolym	>100%	-	>100%	>100%	>100%
Stadens processer är effektiva och klarar bra service till låga kostnader.	1. Nettokostnadsavvikelse, fritidshem, inkl. öppen fritidsverksamhet	114	100	anpassa till referenskommunerna		
	2. Nettokostnadsavvikelse, förskola inkl öppen förskola	110	100	anpassa till referenskommunerna		
	3. Nettokostnadsavvikelse, grundskola F-9	104	100	anpassa till referenskommunerna		
	4. Nettokostnadsavvikelse, gymnasieskola	99	100	anpassa till referenskommunerna		
	5. Nettokostnadsavvikelse, individ- och familjeomsorg	95	100	anpassa till referenskommunerna		
	6. Nettokostnadsavvikelse, äldreomsorg	106	100	anpassa till referenskommunerna		
Lidingö stad är en attraktiv arbetsgivare och klarar en god kompetensförsörjning	1. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	82	81	81	81	81
	2. Sjukfrånvaro kommunalt anställda	6,9%	6,3%	6,8%	6,7%	6,6%

Kommunstyrelsen ser det som ett av sina viktigaste uppdrag att ta ansvar för en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Staden arbetar sedan ett par år tillbaka med en modell för långsiktig finansiell analys. Modellen visar hur mycket resurser som kan läggas på verksamheterna och hur stort effektiviseringsbehovet blir för att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling. Långsiktiga beräkningar är nödvändiga som ett strategiskt underlag för diskussioner rörande prioriteringar, ambitioner och konsekvenser vid demografiska förändringar. Det gäller också strategier för finansiering av stadens investeringar. Hållbara investeringsvolym är definierat som att årligt löpande investeringar ska finansieras med årets resultat och årets avskrivningar.

Utgångspunkten är att budgetavvikelse, om sådan föreligger, ska vara positiv. En viktig del i en effektiv styrning (och organisation) är en god följsamhet mot budget, ett systematiskt kvalitetsarbete samt ett kontinuerligt förnyelsearbete.

Ett centralt mått för effektivt resursutnyttjande är nettokostnadsavvikelse, som visar hur staden ligger till utifrån förväntad kostnad i jämförelse med Sveriges övriga kommuner. I målstyrningen redovisas jämförelser med stadens fem referenskommuner, där 100 representerar dessa kommuners genomsnitt inom respektive område. Värden över 100 betyder högre kostnadsläge för Lidingö än jämförelsekommunernas snitt och under ett lägre kostnadsläge. Kommunstyrelsen ser att det är viktigt att fortsätta analysera nettokostnadsavvikelse samt kvalitet i relation till jämförelsekommunerna.

Utbildningsnämnden och omsorgs- och socialnämnden har sedan flera år analyserat sina verksamhetsområden. Nämnderna förväntas fortsätta att fördjupa kunskapen inom sina respektive områden sett till relevanta kvalitetsmått och resursmått. Målsättningen är en optimerad verksamhet utifrån ett ekonomiskt och kvalitativt perspektiv, med fortsatt fokus på hög kvalitet.

För att klara en god kompetensförsörjning och vara en attraktiv arbetsgivare är hållbart medarbetarengagemang (HME) ett relevant mått att följa. Satsningar på medarbetarskap och ledarskap ska bibehålla den höga nivån i paritet med jämförelsekommunerna. Vad gäller sjukfrånvaro är det viktigt att alltid arbeta mot lägre nivåer ur individ- och kostnadsperspektiv.

Prognoser över Sveriges befolkningsutveckling visar att arbetskraften inte kommer att räcka till för att möta kommande behov inom de kommunala verksamheterna. Samtliga nämnder/förvaltningar förväntas tillvarata digitaliseringens möjligheter och genomföra ett antal initiativ inom automatisering och AI för att på så sätt förstärka arbetskraftens förmågor exempelvis genom robotiserat understöd.

Tabell 3. Målsättningar inriktningsmål 3, Ett lyssnande ledarskap som möter Lidingöbornas behov

Verksamhetsområdesmål	Indikatorer	Senaste utfall	Snitt jmf-kommun	Måltal 2025	Måltal 2026	Måltal 2027
Lidingöborna trivs med att leva och bo i staden.	1. Nöjd medborgare - Kommunen som en plats att leva i	98%	98%	98%	98%	98%
	2. Antal LOK-deltagare per 100 invånare 7-25 år	52	48	52	52	52
Stadens infrastruktur möter Lidingöbornas behov.	1. Nöjd medborgare - Gator och vägar	74%	75%	80%	80%	80%
	2. Nöjd medborgare - Gång- och cykelvägar	78%	81%	80%	80%	80%
Lidingö är en trygg stad.	Nöjd medborgare - Trygghet	90%	83%	85%	85%	85%
	4. Andel elever som känner sig trygga i årskurs 8 kommunala skolor	85%	82%	90%	90%	90%
Lidingö har ett gott företagsklimat.	Näringslivsindex rankingplats inom Stockholms län	4	4	3	3	3
Lidingö stad arbetar för en begränsad klimatpåverkan och rika natur- och vattenmiljöer	Uppfyllnad av miljöprogrammets 10 målområden och indikatorer					

4 Kommunstyrelsens direktiv

Verksamheten inom den kommunala sektorn har under en rad år bedrivits i en osedvanligt föränderlig omvärld med svängningar i ekonomin under coronapandemin och därutöver följderna av Rysslands aggression i Ukraina. De långsiktiga demografiska utmaningarna kvarstår dessutom för sektorn i stort.

Kommunstyrelsen har dock arbetat fokuserat med effektivitet inom alla delar av staden. Det har gett resultat i form av en kontrollerad kostnadsutveckling och en god budgetföljsamhet. Kommunen är skuldfri och har ett överskottsmål på en procent. Kommunen har en ihållande förmåga att kombinera ekonomiskt överskott och låga skattenivåer med hög kvalitet i välfärdstjänsterna.

Den kloka hushållningen gör att kommunen har stått väl rustad även inför ett år som det gångna, vilket utgjorde en djup men tillfällig svacka, då inflation, energikris och pensionskostnader samspelade. Det kommande året väntas ekonomin stiga upp ur svackan, vilket ger kommunen ännu bättre förutsättningar att uppfylla de politiska målen.

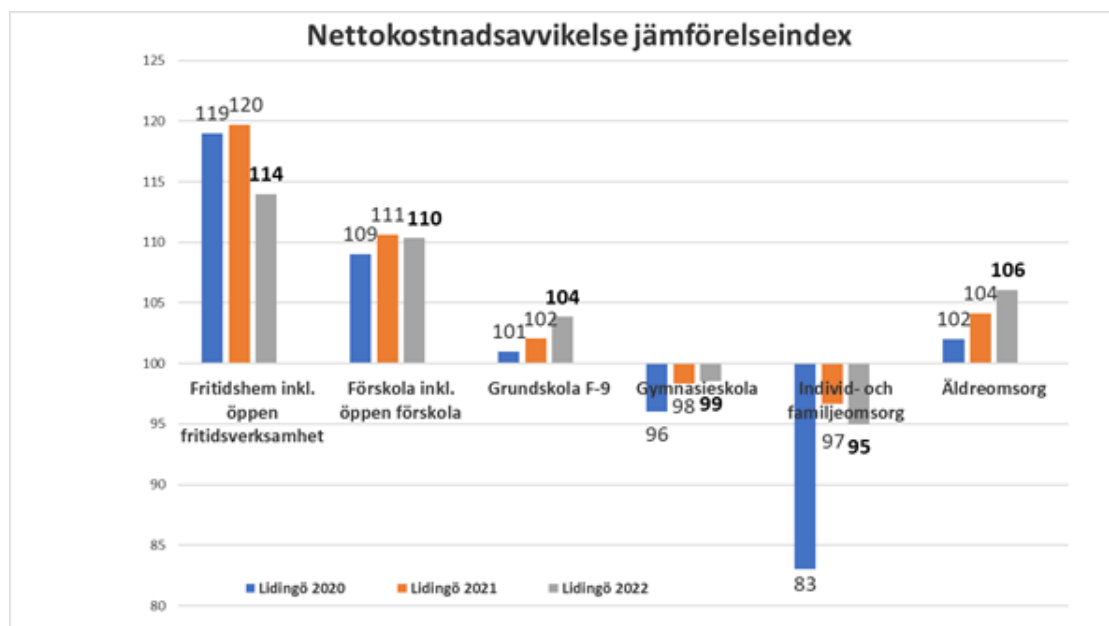
Kommunstyrelsens har en väl fungerande strategi vad gäller effektiviseringar, överskott och skattenivåer. Att döma av jämförelser med andra kommuner finns också förbättringspotential.

Lidingökoalitionens politiska program för mandatperioden fastslår målet att sänka skatten med 50 öre senast 2025 förutsatt fortsatt god service och kvalitet till medborgarna. Budgetdirektivens kvalitetsindikatorer och de ekonomiska grundförutsättningarna visar att löftet kan uppfyllas.

I jämförelse med fem utvalda norrortskommuner har Lidingö en högre kostnadsnivå, mätt i nettokostnadsavvikelse, inom flera av de stora kärnverksamheterna. Som jämförelsekommuner används norrortskommunerna Täby, Danderyd, Solna, Sollentuna och Österåker. Här torde finnas möjlighet att ta fram andra processer och andra modeller för att öka möjligheten till en ännu högre kvalitet för lägre kostnad till Lidingöborna.

Nettokostnadsavvikelsen är det mest relevanta måttet att använda sig av i kommunsektorn avseende jämförelser mellan kommuner på en övergripande nivå.

Diagrammet nedan visar att Lidingös kostnader har stigit i jämförelse med de 5 kommunerna mellan 2020–2022 som ett resultat av de budgetsatsningar som gjordes då. Kortfattat beskrivet visar analysen att om Lidingö skulle ha en nettokostnadsavvikelse motsvarande genomsnittet för de fem kommunerna skulle det innebära omkring 110 mnkr i lägre kostnader. Lidingö är mer effektiv än genomsnittet i Sverige men referenskommunerna visar att andra sätt att arbeta som skapar högre effektivitet är möjligt. Siffror för år 2023 presenteras från SCB i augusti.

I jämförelseindexet är snittet av de fem kommunerna satt till 100. Värdet över 100 innebär ett högre kostnadsläge och värdet under 100 ett lägre kostnadsläge än jämförelsekommunerna.

Potential för Lidingö med förbättrad nettokostnadsavvikelse, mnkr	Jämfört med genomsnitt 2020	Jämfört med genomsnitt 2021	Jämfört med genomsnitt 2022
Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, 1,1 mnkr / %	21,3	21,0	16,1
Förskola inkl. öppen förskola, 3,5 mnkr / %	31,6	37,3	37,9
Grundskola F-9, 7,1 mnkr / %	3,7	14,4	28,3
Gymnasieskola, 2,4 mnkr / %	-9,3	-4,0	-3,5
Individ- och familjeomsorg, 1,5 mnkr / %	-26,5	-5,1	-7,5
Äldreomsorg, 6,2 mnkr / %	9,4	25,9	39,0
Summering	30,3	89,5	110,2

Kommunstyrelsen vill därför understryka att det är viktigt att fortsätta analysen av skillnaderna i nettokostnadsavvikelse. Det är prioriterat att säkerställa att resurserna utnyttjas på ett effektivt sätt samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar. Nämnderna ska ta fram väsentliga kvalitetsnyckeltal för sina verksamheter.

Lidingö drabbas hårt av den kommunala inkomstutjämnningen. För 2024 kommer Lidingö belastas med cirka 1 000 mnkr, motsvarande cirka 5 kr per intjänad hundralapp i kommunalskatt. Det är cirka 21 000 kr/invånare. Få kommuner drabbas lika hårt som Lidingö. Med den kommunala beskattningsrätten följer ett stort ansvar och den måste användas återhållsamt. Lidingö ska inte ta ut mer i skatt än vad som är nödvändigt för att effektivt och med hög kvalitet leverera det kommunala uppdraget till Lidingöborna.

Det råder stor osäkerhet över kommunernas ekonomiska förutsättningar framför allt gällande konjunktur och inflation. De ekonomiska förutsättningarna kan ändras snabbt. Det är ändå viktigt att staden har en långsiktig ekonomisk planering och i bilaga till budgetdirektiven beskrivs stadens arbete med långsiktig finansiell analys. För att långsiktigt kunna möta förväntade åtaganden och demografiska förändringar krävs att alla förvaltningar årligen arbetar för ökad effektivitet och prioritering i verksamheterna.

Kommunstyrelsens budgeterar med ett överskott på 36,0 mnkr, vilket uppnår det finansiella målet om 1 procent överskott.

Stadens resultatbudget, mnkr

Resultaträkning	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	612,1	650,3	664,3	677,6	691,8
Verksamhetens kostnader	-3 551,2	-3 613,2	-3 603,3	-3 663,4	-3 747,4
Avskrivningar	-188,2	-166,1	-208,3	-203,6	-207,9
Verksamhetens nettokostnader	-3 127,3	-3 129,0	-3 147,3	-3 189,5	-3 263,5
Skatteintäkter	3 748,1	3 750,3	3 834,2	3 965,3	4 119,9
Generella statsbidrag och utjämning	-578,7	-558,6	-665,0	-693,6	-746,9
Verksamhetens resultat	42,2	62,8	21,8	82,2	109,5
Finansnetto	9,4	9,4	14,2	10,7	11,7
Resultat	51,6	72,2	36,0	92,9	121,2

De ekonomiska förutsättningarna för budget 2025 har beräknats av stadsledningskontoret och återfinns i bilaga 1.

Nämnderna ska inom ramen för budgetdirektiven optimera verksamheten såväl kvalitativt som finansiellt effektivt med hänsyn till de övergripande inriktningsmålen och kommunfullmäktiges fastställda målnivåer. Nämnderna får fritt föreslå omprioriteringar mellan sina ramar.

Taxor och avgifter ska årligen ses över och räknas upp enligt lämpligt prisindex för verksamheten i fråga.

Budget 2025

- +3,2 % i generell uppräknning för samtliga nämnder vilket är lika med SKR:s beräkning av kostnadsökning enligt PKV-index (Prisökningstakt i Kommunal Verksamhet). Utöver den generella uppräknningen tilldelas verksamheterna 39,1 mnkr i kompensation för höjning av internräntan från 1,5% till 2,5%. För omsorgs- och socialnämnden innebär det en uppräknning av peng med 0,6% och för utbildningsnämnden en uppräknning med 0,8%.
- För ökade volymer inom skola, förskola, äldreomsorg och verksamhet för funktionshindrade personer tillförs verksamheterna 23,5 mnkr år 2025 i jämförelse med prognos 2024.
- Internhyran höjs till nämnderna med 5,5% + 7% på grund av ändrad internränta vilket nämnderna kompenseras för. Interndebiteringar från stadsledningskontoret höjs med 3,2%.
- Fastighetsnämndens resultatkrav på kommersiella fastigheter sänks med 5 mnkr på grund av tomställda lokaler i exploateringsfastigheter och tillskott för utredningar och detaljplaner. Nämndens ram ökas också för beräknade kostnader för nya simhallen.
- Tekniska nämnden tilldelas 16 mnkr i kompensation för ändrade redovisningsprinciper.
- Kultur- och fritidsnämnden tilldelas ett extra tillskott på 3,5 mnkr till ökade kostnader för drift av idrottsanläggningar.
- Kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader minskar från 30 mnkr till 20 mnkr.
- Skatten sänks med 50 öre

Plan 2026

- +2,0 % i generell uppräknning för samtliga nämnder. Det innebär en effektivisering på 1% då priser och löner bedöms öka med 3,0%.
- För ökade volymer inom skola, förskola, äldreomsorg och verksamhet för funktionshindrade personer tillförs verksamheterna 1,6 mnkr.

Plan 2027

- +2,1 % i generell uppräknning för samtliga nämnder. Det innebär en effektivisering på 1% då priser och löner bedöms öka med 3,1%.
- För ökade volymer inom skola, förskola, äldreomsorg och verksamhet för funktionshindrade personer tillförs verksamheterna 6,1 mnkr.

Investeringsplan 2025–2027

Höga investeringsnivåer medför tillkommande kapital- och driftkostnader som begränsar utrymmet för verksamheterna. Nämnderna skall iaktta återhållsamhet och prioritera bland investeringsäskanden. Tillkommande kostnader till följd av investeringar i form av lokalhyror och/eller andra driftskostnader ska täckas inom tilldelad ekonomisk ram om inga andra direktiv tagits. Kostnaderna för Lidingö stad kring byggnation behöver bevakas så den ligger på en marknadsmässig nivå.

Principer för investeringar

Investeringsplanen består av tre delar. Den första delen är de löpande investeringsvolymerna som enligt det finansiella målet ska finansieras med årets avskrivningar och årets resultat. Det maximala utrymmet för de löpande investeringarna uppgår till drygt 240 mnkr år 2025 och består av:

- Underhållsinvesteringar i koncernens fastigheter
- Investeringar för gata och park samt vatten och avlopp
- En mindre post bestående av övriga nämnders löpande investeringsbehov.

Den andra delen består av större specifika investeringsprojekt. För planperioden är det främst ny simhall och investeringar inom gata, park, vatten och avlopp vid exploatering av stadens mark.

Den tredje delen är investeringsreserven på 40 mnkr som föreslås stå till kommunstyrelsens förfogande.

Investeringar, mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Investeringar totalt		458	434	411	400
varav löpande		185	220	225	225
varav specifika inkl. investeringsreserv		273	214	186	175

4.1 Kommunstyrelsen

Lidingö har en stark och stabil ekonomi. Kommunen har uppnått goda resultat och har betydande tillgångar, vilket inkluderar medel som är reserverade för att möta stadens pensionsåtaganden. Lidingö stad har ingen extern skuldsättning.

För att fortsätta att säkerställa hög service till Lidingöborna ska kommunstyrelsen arbeta med att öka effektiviteten inom alla delar av kommunen och prioritera kärnverksamheten. Digitalisering är en förutsättning för högre kvalitet och effektivare förvaltning.

Den styrande Lidingökoalitionen värnar Lidingös unika, gröna, småskaliga karaktär. Utveckling ska ske varsamt och med Lidingöbornas intressen främst.

Tryggheten är angelägen för Lidingöborna. Sverige är även i ett större europeiskt perspektiv hårt drabbat av en omfattande grov kriminalitet. Ökad väktarnärvaro, trygghetskameror, bättre ordning i offentliga miljöer och fortsatt stöd till frivilliginsatser samt samarbete mellan polis och kommun är alla viktiga beståndsdelar i trygghetsarbetet.

Samarbetet med Lidingös näringsliv ska fortsätta utvecklas för att ytterligare förbättra förutsättningarna för ökat företagande på ön. Privata alternativ och ökad valfrihet ska uppmuntras. För att förbättra kundbemötandet och näringslivsklimatet bör arbetet med mötet med kund/Lidingöborna utvecklas och prioriteras inom samtliga nämnder

Staden behöver säkerställa en fortsatt leverans utifrån politiska mål i en förändrad värld med nya utmaningar och möjligheter. Därför behöver staden ha ett systematiskt arbete för att skapa nytta på nya sätt. För att tydliggöra strategiska val och prioriteringar, ska fokusområden för innovation pekas ut i budgeten. SLK skall leda dessa och styra arbetet. Betoningen ska läggas där det finns störst möjligheter till effekt.

Digitalisering är avgörande för att staden ska behålla kvaliteten i välfärden. För att nyttja digitaliseringens fulla kraft ska samtliga verksamheter i staden arbeta systematiskt med att ta tillvara dess möjligheter, både för effektivisering, kvalitetsförbättring och för att hitta helt nya arbetssätt. Därför ska det finnas ett särskilt fokus på att identifiera områden där AI är en möjlig lösning. Automatisera och digitalisera tjänster med stöd av AI där effekterna är störst

Upphandlings- och e-handelsenhetens roll är att driva stadens upphandlingsprocesser så att en välbalanserad kravställning uppnås i syfte att främja god konkurrens och att verksamheternas behov tillgodoses. SLK ska säkerställa att onödigt dyra kravställningar som inte bidrar till stadens övergripande effektivitetsmål och effektivitetskrav undviks.

SLK ska vara pådrivande i att skapa förvaltningsgemensamma förändringsprocesser. Ett arbete med detta pågår under 2024 men är förväntat att fortsätta i framtiden. Anpassningen till en effektiv stad 2030 är målet.

SLK är även ansvarigt för god ekonomisk styrning i hela kommunkoncernen. Enhetliga processer är viktigt för att öka kvaliteten.

Samtliga förvaltningar förväntas bidra till fortsatt publicering av ny öppna datamängder

Att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen är en prioriterad uppgift för samtliga nämnder

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska kommunstyrelsens kontor i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Stadsledningskontoret

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Stadsledningskontoret	86,9	92,1	93,8	96,7	97,8
Uppräkning			2,7	1,9	2,0
Tillskott val			-1,0	1,0	-1,0
Kompensation för höjd internränta			0,1		

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Miljö- och stadsbyggnadskontoret	17,7	18,5	19,2	19,6	20,0
Uppräkning			0,6	0,4	0,4
Kompensation för höjd internränta			0,1		

4.2 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Politisk viljeriktning

Miljö- och stadsbyggnadskontoret arbetar för att bevara Lidingös karaktär och varsamt utveckla ett småskaligt samhälle för dagens och kommande generationers Lidingöbor. Stadsutvecklingen sker i ett nära samarbete med förtroendevalda, näringsliv och Lidingöbor. Myndighetsutövningen bedrivs såväl rättssäkert som effektivt.

Restriktivitet och respekt för omgivningen iakttas i frågor om ny bebyggelse, liksom vid förtätning av såväl flerbostads- som villaområden. Den nya översiktsplanen ska präglas av detta.

Arbetet med att digitalisera verksamheten ska fortsätta.

Kostnadstäckningsgraden ska fortsätta att öka inom kontorets verksamhet genom att självkostnadsprincipen utvecklas ytterligare. Kontoret ska arbeta så effektivt som möjligt för att vi ska kunna hålla avgifterna så låga som möjligt.

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	22,3	25,8	26,7	27,2	27,8
Uppräkning			0,9	0,5	0,6
Kompensation för höjd internränta			0,1		

4.3 Utbildningsnämnden

Politisk viljeriktning

Utbildningsnämndens uppdrag är att ge Lidingös barn och elever en god utbildning och bra start i livet genom att förmedla kunskap och bildning av hög kvalitet.

Höga förväntningar på eleverna är ledord och med det följer höga krav på att alla elever ska mötas av undervisning av hög kvalitet baserad på forskning och beprövad erfarenhet samt på kvalificerad och legitimerad personal. Ansvarsfördelningen mellan hem och skola tydliggörs via ”kontrakt” mellan elever, föräldrar och lärare.

Kommunstyrelsen ser positivt på att Lidingös föräldrar har valfrihet att själva få välja fristående eller kommunal verksamhet för sina barn. Därför finns möjligheten att välja förskola, skola och pedagogisk omsorg utifrån vad som passar bäst.

Målet är fortsatt att Hersby gymnasium ska utvecklas till en av Sveriges bästa gymnasieskolor med goda ämneskunskaper och höga betyg i en trygg miljö.

Barn och elever som behöver stöd ska få tidiga och effektiva insatser, men även extra studiemotiverade elever ska stimuleras särskilt.

Lidingö stads skolor ska använda sig av digitalisering och AI:s för att förbättra de interna processerna. Utbildningsnämnden ska utforska hur elevers utveckling och lärande kan utvecklas med stöd av AI och digitalisering.

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utbildningsnämnden	1 399,7	1 422,1	1 449,2	1 463,1	1 483,4
- varav skolpengsram	1 247,2	1 271,8	1 306,0	1 317,1	1 334,3
- varav anslag	157	150,3	143,2	146,0	149,1
- varav egen regi	-4,5	-	-	-	-
Uppräkning			47,6	30,3	32,2
Volymer jmf med budget			-20,5	-16,4	-11,9
Kompensation för höjd internränta			12,6		
Flytt av ungdomsavdelningen			-12,6		

4.4 Omsorgs- och socialnämnden

Politisk viljeriktning

En trygg och säker omsorg och ett bra stöd till behövande Lidingöbor är ett av stadens prioriterade ansvarsområden. Det innebär att Lidingöborna ska känna sig trygga och självständiga i sitt dagliga liv oavsett ålder, förutsättningar och behov och fortsatt få omsorg och service med god kvalitet utifrån egna val.

Valfrihet ska prägla kommunen och har så gjort länge. Lagen om valfrihet (LOV) styr hemtjänst, vård- och omsorgsboende, familjerådgivning, daglig verksamhet enligt LSS samt personlig assistans och gruppboende. Även inom boendestöd och växelvård råder valfrihet. Det är viktigt med valfrihet inom alla delar av kommunens verksamhet.

Under 2024 omvandlades boendeformen ”servicehus” till ett ”biståndsbedömt trygghetsboende”. Den ökade andelen av äldre på ön möts med ett noggrant arbete i planering av bostäder för denna åldersgrupp.

Successivt införande av processer i en digital transformation ger fortsatt möjligheter till bättre, tryggare omsorg och en effektivare förvaltning.

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Omsorgs- och socialnämnden	1 035,1	1 136,0	1 208,2	1 252,4	1 298,6
Uppräkning			40,5	26,7	29,0
Volymer jmf med budget			24,0	17,4	17,2
Kompensation för höjd internränta			7,7		

4.5 Tekniska nämnden

Politisk viljeriktning

En viktig uppgift för tekniska nämnden är att skapa en god trafikmiljö för Lidingöborna, där utgångspunkten är att alla trafikslag behövs och ska behandlas lika. Parkeringsmöjligheterna ska förbättras för öns invånare. Etablering av laddstolpar ska underlättas och uppmuntras.

Underhåll och förbättring av kommunaltekniska anläggningar så väl som nybyggnation ska utgå ifrån en samhällsekonomisk analys.

Stadens park-, natur- och vattenområden ska vara attraktiva och tillgängliga för Lidingöborna. Det skapar förutsättningar för ett aktivt friluftsliv på ön. Lidingö är unikt, vilket ska värnas framåt.

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tekniska nämnden	126,0	133,3	167,1	170,4	174,0
- varav gata, park	126,0	133,3	167,1	170,4	174,0
- varav vatten, avlopp, avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning			4,3	3,3	3,6
Tillskott kapitalkostnader Lilla Lidingöbron			2,5		
Tillskott ändrade redovisningsregler			16,0		
Kompensation för höjd internränta			11,0		

4.6 Fastighetsnämnden

Politisk viljeriktning

Stadens tillgångar ska vårdas och underhållas väl. Ombyggnad ska prioriteras framför nybyggnation. I de kommersiella fastigheter som staden äger ska god avkastning säkerställas. Ett långsiktigt hållbart avkastningskrav ska tas fram och implementeras.

Under 2025 ska arbetet fokuseras på god ekonomisk styrning och samordning av kommunens fastighetsförvaltning. Arbetet med den långsiktiga fastighetsstrategin ska fortsätta. Kommunens interna hyresmodell ses över.

Fastighetsnämnden, exklusive fastighetsbolagen, omsätter cirka 300 mnkr och är finansierad med interna och externa intäkter. Nämnden ska vara en renodlad resultatenheter och ska föreslå de ekonomiska justeringarna som krävs för detta.

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Fastighetsnämnden	9,5	-5,0	21,0	34,4	29,0
Tillskott exploatering			3,0		
Tillskott utredningar och detaljplaner			2,0		
Tillskott nya simhallen			21,0	8,0	
Tillskott, utrangering gamla simhallen				5,4	-5,4

4.7 Kultur- och fritidsnämnden

Politisk viljeriktning

Lidingö har ett rikt idrotts- och kulturliv. Utbudet av aktiviteter och evenemang är stort vilket engagerar många Lidingöbor. Närheten till Stockholm ger också Lidingöborna möjligheter till ytterligare aktiviteter. Det förebyggande arbetet för ungdomar ska vara en vägledande prioritering för nämndens verksamhet.

Med nya anläggningar samt ny simhall har Lidingö investerat tungt, vilket kommer att belasta ekonomin. Det löpande underhållet av anläggningar är också viktigt att upprätthålla.

Ungdomsenheten (vilket bland annat innefattar fritidsgårdarna) som i dag ligger under utbildningsnämndens ansvarsområde ska flyttas till Kultur- och fritidsnämnden med medföljande budget. En översyn av denna verksamhet, och hur den ska integreras, ska genomföras.

Vi vill fortsätta arbetet med olika typer av samfinansiering och privat finansiering av idrottsanläggningar.

Staden skall ha hög transparens i bidragen. Således bör olika subventioner i lokalhyra ersättas med högre bidrag där det är lämpligt. Det ger även föreningslivet bättre förutsättningar att planera sin verksamhet.

Kommunalt stöd utgår främst till barn- och ungdomsverksamhet. I kulturlivet skall kopplingen till Lidingö och det svenska kulturarvet prioriteras när skattepengar används.

Utifrån ovan givna direktiv och presenterade målnivåer i avsnittet målstyrning samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar

Ekonomiska ramar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kultur- och fritidsnämnden	99,8	104,9	124,5	125,0	127,6
Uppräkning			3,4	2,5	2,6
Avdrag för ettårigt tillskott år 2024			-1,0		
Avdrag gamla simhallen			-2,0	-2,0	
Tillskott			3,5		
Kompensation för höjd internränta			3,2		
Flytt av ungdomsavdelningen			12,6		

På kommunstyrelsen vägnar

Daniel Källenfors
kommunstyrelsen Ordförande